

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/37/2017
Identifikačné číslo spisu: 1513246164
Dátum vydania rozhodnutia: 11.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Ľubomíra Kúdellová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1513246164.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 810 11 Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanému: I. D., nar. XX. I. XXXX, bytom L., zastúpeného advokátom Mgr. Ladislavom Riedlom, so sídlom Levočská 4703/89, 080 01 Prešov, o zaplatenie zmenkovej sumy 16 803,20 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 3CbZm/468/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. októbra 2016, č. k. 3CoZm/19/2016-168, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. októbra 2016, č. k. 3CoZm/19/2016-168 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 5. novembra 2015, č. k. 3CbZm/468/2014-139 rozhodol tak, že zmenkový platobný rozkaz z 27. júna 2014, č. k. 1Zm/1205/2013-10 v časti zmenkovej sumy 5 552,40 eur, v časti 6 % úroku zo sumy 5 552,40 eur od 24. januára 2013 do zaplatenia, v časti zmenkovej odmeny vo výške 18,41 eur a v časti náhrady trov konania vo výške 335,- eur ponechal v platnosti. Druhým výrokom súd prvej inštancie zmenkový platobný rozkaz z 27. júna 2014, č. k. 1Zm/1205/2013-10 v časti zmenkovej sumy 11 280,80 eur, 6 % úroku zo zmenkovej sumy 11 280,80 eur od 24. novembra 2013 do zaplatenia, v časti zmenkovej odmeny vo výške 37,60 eur a v časti náhrady trov konania 1 304,70 eur zrušil a v tejto časti konanie zastavil. Tretím výrokom okresný súd žalobcovi nepriznal náhradu trov námietkového konania. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že žalovaná zmenka po formálno-právnej stránke obsahuje všetky podstatné náležitosti, pričom žalovaný nespochybnil pravosť žalovanej zmenky. Okresný súd poukázal na koncentračnú zásadu uvedenú v ustanovení § 175 ods. 1 O.s.p., a preto nemohol podľa § 175 ods. 3 O. s. p. pri svojom rozhodovaní prihliadnuť na žalovaným neskôr vznesené námietky týkajúce sa neplatnosti úverovej zmluvy z dôvodu neprijateľných zmluvných podmienok a postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. K uvedeným námietkam zároveň súd prvej inštancie uviedol, že predmetom konania nie sú nároky veriteľa z úverovej zmluvy, ale predmetom konania je zaplatenie zmenky. Zo zmluvy o úvere a zo žalovanej zmenky podľa okresného súdu vyplýva, že žalovaný zmenku

vystavil ako podnikateľ. Žalovaná zmenka zabezpečovala záväzky žalovaného zo zmluvy o úvere, na ktorú sa nevzťahuje zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Záväzok zo zmenky je nesporným záväzkom a žalobca ako majiteľ zmenky nemá povinnosť preukazovať svoj nárok iným spôsobom než predložením prvopisu zmenky. Pre hmotnoprávny charakter zmenkových záväzkov je príznačná ich abstraktnosť, nespornosť a prísnosť. Táto abstraktnosť sa prejavuje v tom, že prípadné námietky musí vzniknúť a ich oprávnenosť musí jednoznačne preukázať žalovaný a nie žalobca.

2. O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. októbra 2016, č. k. 3CoZm/19/2016-168 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom I. a III. výroku potvrdil a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozsudku odvolací súd poukázal na ustanovenie § 471 ods. 2 C. s. p. a podľa § 219 ods. 2 O. s. p. uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil so závermi súdu prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd dodal, že v prejednávanej veci nemohol súd prvej inštancie považovať žalovaného za spotrebiteľa, čo aj náležite odôvodnil, nakoľko žalovaný uzavrel úverovú zmluvu č. 165294-73299 dňa 12. februára 2013 so žalobcom ako podnikateľ, nakoľko sú v nej uvedené údaje zápisu žalovaného v živnostenskom registri. Žalovaný taktiež podpísal zmenku ako podnikateľ s uvedením totožných údajov zo živnostenského registra ako v úverovej zmluve. Z tohto dôvodu nebolo možné zaoberať sa zmluvnými dojednaniami, nakoľko v konaní nemá žalovaný postavenie spotrebiteľa.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dňa 3. februára 2017 dovolanie žalovaný z dôvodu, že mu odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil.

4. Žalovaný uviedol, že k ním namietanej vade došlo zásadne nesprávnym posúdením jeho postavenia v rámci zmluvného vzťahu. Neaplikovaním noriem spotrebiteľského práva došlo podľa žalovaného k porušeniu rovnosti strán. Dovolateľ poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-110/14 z 3. septembra 2015, v zmysle ktorého fyzickú osobu, ktorá uzatvorila s bankou zmluvu o úvere bez toho, aby v nej bol špecifikovaný účel úveru, možno považovať za spotrebiteľa, ak táto zmluva nie je spojená s obchodmi, podnikaním alebo povolaním fyzickej osoby. Dovolateľ je toho názoru, že dôkazné bremeno o účele poskytnutého úveru znáša veriteľ, pričom v úverovej zmluve sa nenachádza informácia o účele použitia úveru.

5. Dovolateľ poukázal na znenie ustanovenia § 79 ods. 4 O. s. p., ktoré bolo do predchádzajúceho procesného kódexu doplnené novelou uskutočnenou zákonom č. 438/2015 Z. z. s účinnosťou od 23. decembra 2015 a v zmysle ktorého, ak nie je dokázaný opak, platí, že nárok zo zmenky alebo šeku proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Rovnako poukázal na spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2015, č. R 93/2015 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2015, ktoré bolo prijaté za účelom zjednotenia rozhodovacej praxe súdov nižšej inštancie vo veciach, v ktorých bol uplatňovaný nárok zo zmenky proti fyzickým osobám.

6. Podľa dovolateľa odvolací súd rezignoval na svoju povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, z rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie a zo stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a nevysporiadal sa s individuálnymi okolnosťami rozhodovanej veci. Zároveň dovolateľ ním tvrdenú vadu zmätočnosti videl v mimoriadne stručnom a nepresvedčivom odôvodnení napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

7. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací [podľa § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

9. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/1994). Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces.

11. V rozhodovanej veci smeruje dovolanie žalovaného proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, čím je splnená základná podmienka prípustnosti podaného dovolania, keďže smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej. Prípustnosť dovolania žalovaného v danej veci však prichádza do úvahy, len ak v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k namietanej vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. nie je významný subjektívny názor strany tvrdiacej, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

12. Dovolateľ ako dovolací dôvod uviedol, že v konaní došlo k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. a to, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa dovolateľa táto vada spočíva v tom, že odvolací súd nepostupoval v súlade s právnou úpravou platnou v čase rozhodovania odvolacieho súdu, ako aj v súlade so stanoviskom najvyššieho súdu, ktorým sa mala zjednotiť rozhodovacia prax súdov nižšej inštancie v zmenkových veciach. Zároveň existenciu namietanej vady zmätočnosti videl žalovaný v nedostatočnom a nepresvedčivom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom sa nevysporiadal s jeho postavením v zmluvnom vzťahu, nakoľko podľa jeho názoru vystupoval v zmluvnom vzťahu so žalobcom v postavení spotrebiteľa.

13. Uvedené dovolacie námietky žalovaného vyhodnotil dovolací súd ako opodstatnené.

14. Dovolací súd konštatuje, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo sporovej strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 410/06). Štruktúra práva na odôvodnenie rozhodnutia je rámcovo upravená v ustanovení § 220 ods. 2 C. s. p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 378 ods. 1 C. s. p. a § 393 ods. 2 C. s. p.). Vzhľadom na uvedené je povinnosťou súdov vo svojich rozhodnutiach uviesť, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súdny sú v odôvodnení rozhodnutia povinné jasne a výstižne vysvetliť, ako posúdili podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považovali za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonali, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, prečo nevykonali ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdili, prípadne odkázali na ustálenú rozhodovaciu prax.

Povinnosťou súdu je podľa § 220 ods. 2 C. s. p. dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Osobitnou povinnosťou odvolacieho súdu v zmysle ustanovenia § 393 ods. 2 C. s. p. je uviesť podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci.

15. Odvolací súd sa citovanými zákonnými ustanoveniami pri svojom rozhodovaní neriadil a ani pri vychádzaní zo zásady, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu predstavuje spolu s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie jeden celok (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09, IV. ÚS 489/2011), rozhodnutie odvolacieho súdu neposkytuje odpovede na zásadné skutkové a právne otázky vznesené žalovaným v odvolacom konaní, čím tento nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu dosahuje v okolnostiach rozhodovanej veci takú intenzitu, že došlo k znemožneniu procesných práv žalovaného v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozsudku odvolacieho súdu je zvýraznená tým, že odvolací súd postupoval v rozpore s právnymi predpismi, ktoré mal aplikovať na rozhodovanú vec. Dovolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že odvolací súd síce v napadnutom rozsudku odcitoval prechodné ustanovenie § 471 ods. 2 C. s. p. vzťahujúce sa na zmenkové veci, avšak vo veci postupoval v rozpore s ním. Z rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že v zmysle prechodného ustanovenia § 471 ods. 2 C. s. p. rozhodoval za účinnosti Civilného sporového poriadku o odvolaní žalovaného podľa ustanovení § 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. Uvedený postup odvolacieho súdu však nie je správny, za účinnosti nového procesného kódexu je možné v odvolacom konaní rozhodovať podľa ustanovení § 355 a nasl. C. s. p.

17. Prechodné ustanovenie § 471 ods. 2 C. s. p. vychádza zo skutočnosti, že inštitút zmenkového platobného rozkazu (ustanovenie § 175 O. s. p. v znení účinnom do 22. decembra 2015) nie je v Civilnom sporovom poriadku upravený. Preto zákonodarcu vychádzal zo skutočnosti, že začaté konania, v ktorých bol do 22. decembra 2015 žalovanému doručený zmenkový platobný rozkaz a ktoré neboli právoplatne skončené do 30. júna 2016, sa dokončia podľa pôvodných predpisov. To znamená, že aj za účinnosti Civilného sporového poriadku je pri rozhodovaní o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu súd povinný aplikovať ustanovenie § 175 O. s. p. v znení účinnom do 22. decembra 2015, avšak zároveň je povinný aj za účinnosti nového procesného kódexu v zmenkových veciach aplikovať jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 23. decembra 2015, konkrétne ustanovenia § 79 ods. 3 a 4 a § 372y ods. 1 a 2. Uvedené zákonné ustanovenia však odvolací súd napriek tomu, že vo svojom rozhodnutí odkazoval na prechodné ustanovenie § 471 ods. 2 C. s. p., neaplikoval, pričom tento svoj procesný postup žiadnym spôsobom neodôvodnil.

18. Zákom č. 438/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý nadobudol účinnosť dňa 23. decembra 2015 (t. j. v čase pred rozhodovaním odvolacieho súdu), boli novelizované viaceré zákony, vrátane zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového, Občianskeho zákonníka, Občianskeho súdneho poriadku a Exekučného poriadku. Účelom uvedeného zákona bolo zvýšiť ochranu spotrebiteľa v súdnych konaniach pred všeobecnými súdmi. Uvedenou právnou úpravou sa malo zamedziť, aby ďalej dochádzalo zneužitiu právneho inštitútu zmenky proti spotrebiteľom. Týmto zákonom bola zavedená povinnosť súdu skúmať, či v rámci uplatneného nároku zo zmenky, táto nevznikla zo vzťahu so spotrebiteľom, a to v rámci základného konania, ako aj vo vykonávacom (exekučnom) konaní.

19. Podľa ustanovenia § 79 ods. 3 O. s. p. v znení účinnom od 23. decembra 2015, ak ide o žalobu, ktorou sa uplatňuje nárok zo zmenky alebo šeku proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, žalobca je povinný opísať aj rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu so žalovaným, a ak ide o žalobcu, ktorý svoje právo preukazuje nepretržitým radom indosamentov, skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu jeho právnych predchodcov so žalovaným. K žalobe sa pripojí zmenka alebo šek a ďalšie listiny potrebné na uplatnenie práva z nich. Ak zmenka alebo šek boli vystavené na zabezpečenie

záväzkov z písomnej zmluvy, pripojí sa k žalobe aj táto zmluva.

20. Podľa ustanovenia § 79 ods. 4 O. s. p. v znení účinnom od 23. decembra 2015, ak nie je dokázaný opak, platí, že nárok zo zmenky alebo šeku proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

21. Podľa ustanovenia § 372y ods. 1 O. s. p. v znení účinnom od 23. decembra 2015, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, na konania začaté pred dňom účinnosti tohto zákona sa použijú predpisy účinné odo dňa účinnosti tohto zákona.

22. Podľa ustanovenia § 372y ods. 2 O. s. p. v znení účinnom od 23. decembra 2015, ak bol zmenkový platobný rozkaz alebo šekový platobný rozkaz doručený do dňa účinnosti tohto zákona, súd postupuje podľa doterajších predpisov. Zmenkový platobný rozkaz alebo šekový platobný rozkaz, ktorý nebol doručený niektorému z odporcov do dňa účinnosti tohto zákona, súd vo vzťahu k tomuto odporcovi zruší a nariadi pojednávanie.

23. Zákom č. 438/2015 Z. z. bola súdom uložená povinnosť, či v rámci uplatneného nároku zo zmenky, táto nevznikla vo vzťahu so spotrebiteľom, pričom bola zavedená nová povinnosť pre žalobcu uplatňujúceho nárok zo zmenky predložiť listiny uvedené v ustanovení § 79 ods. 3 O. s. p. za účelom zistenia, či nejde o nedovolenú alebo nezákonne vydanú zmenku. Bez povinnosti žalobcu v súdnom konaní predložiť skutočnosti a dôkazy ohľadne vlastného vzťahu ako aj bez výslovnej povinnosti súdu ex offio prihliadať na ochranu spotrebiteľa, nie je možné poskytnúť reálnu ochranu spotrebiteľovi. Ustanovením § 79 ods. 4 O. s. p. bola zakotvená vyvrátiteľná domnienka voči žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, že nárok zo zmenky vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia povinnosť preukázať opak (t. j. že sa nejedná o nárok, ktorý vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou) je na žalobcovi, ktorý v konaní uplatňuje nárok zo zmenky.

24. Dovolací súd dáva do pozornosti, že napriek tvrdeniu žalovaného o charaktere jeho právneho vzťahu so žalobcom ako spotrebiteľskom právnom vzťahu, odvolací súd rozhodujúci po nadobudnutí účinnosti zákona č. 438/2015 Z. z., ktorým boli okrem iného novelizované a doplnené jednotlivé ustanovenia O. s. p., v ktorých si žalobca uplatňoval nárok zo zmenky, a ktoré sa s poukazom na prechodné ustanovenie § 471 ods. 2 C. s. p. aplikujú aj za účinnosti Civilného sporového poriadku, konal svojvoľne v rozpore s uvedenou kogentnou právnou úpravou, čím neposkytol žalovanému právnu ochranu, ktorú predvídal zákon.

25. Prechodné ustanovenie § 372y ods. 1 O. s. p. sa vzťahuje aj na štádium odvolacieho konania. Z tohto dôvodu bolo povinnosťou odvolacieho súdu postupovať v súlade s ustanovením § 79 ods. 3 O. s. p. a vyzvať žalobcu na doplnenie žalobného návrhu s tým, že pokiaľ žalobca nepreukáže opak, tak podľa ustanovenia § 79 ods. 4 O. s. p. platí, že nárok žalobcu zo zmenky vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ako to v priebehu konania uvádzal žalovaný. Naznačený postup nevyučovalo ustanovenie § 372y ods. 2 O. s. p., ktoré bolo prijaté v súvislosti so zrušením inštitútu zmenkového platobného rozkazu a šekového platobného rozkazu. Ustanovenie § 372y ods. 2 O. s. p. upravovalo procesný postup súdu vo veciach, v ktorých bol zmenkový alebo šekový platobný rozkaz účinne doručený žalovanému do 22. decembra 2015 a podľa ktorého mal zmenkový súd postupovať v súlade s ustanovením § 175 O. s. p. v znení účinnom do 22. decembra 2015 s odchýlkami, ktoré boli zavedené zákonom č. 438/2015 Z. z. Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že táto zákonná povinnosť platí bez ohľadu na koncentračnú zásadu vzťahujúcu sa konanie o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu v zmysle ustanovenia § 175 ods. 4 O. s. p. v znení účinnom do 22. decembra 2015.

26. Dovolací súd zároveň poukazuje na body I.1. a I.2. spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 20. októbra 2015 č. R 93/2015 publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2015, podľa ktorého, ak žalobca ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že pokiaľ z akýchkoľvek okolností

prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou, či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offi povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Pokiaľ súd nevzhliadne žiadnu nekalosť, či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

27. Účelom vydávania stanovísk najvyšším súdom je v zmysle ustanovenia § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch zabezpečenie jednotného výkladu a jednotného používania zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. R 93/2015 ako prostriedok zabezpečenia jednotného výkladu a jednotného používania zákonov bolo pre odvolací súd v čase jeho rozhodovania vo veci, v ktorej bol uplatnený nárok zo zmenky, ipso facto záväzné.

28. Odvolací súd v rozhodovanej veci nevyzval žalobcu na doplnenie žalobného návrhu o náležitosti uvedené v § 79 ods. 3 O. s. p. a v rozpore so zákonnou vyvrátiteľnou domnienkou (§ 79 ods. 4 O. s. p.) skonštatoval, že žalovaný úverovú zmluvu nepodpisoval ako spotrebiteľ. Uvedené konštatovanie odvolacieho súdu okrem toho, že bolo uskutočnené v rozpore s § 79 ods. 4 O. s. p., je aj arbitrárne. Pre posúdenie, či žalovaný je alebo nie je spotrebiteľom a či žalobcom uplatnený nárok je alebo nie je nárokom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy, nepostačuje, že v úverovej zmluve, prípadne v zmenke žalobca ako veriteľ, ktorý jej text vypracoval, uviedol údaje žalovaného zo živnostenského registra (rovnako vid' aj uznesenie najvyššieho súdu z 25. apríla 2017, sp. zn. 3Obdo/14/2017).

29. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na definíciu pojmu spotrebiteľ v jednotlivých zákonoch účinných v čase vzniku zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovanou. Podľa ustanovenia § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Podľa ustanovenia § 2 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa sa spotrebiteľom rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre osobnú potrebu alebo pre potrebu príslušníkov svojej domácnosti. Podľa ustanovenia § 2 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

30. V zmysle vyššie uvedených zákonných definícií pojmu spotrebiteľ je zřejmé, že o spotrebiteľa sa nejedná iba v tom prípade, ak fyzická osoba ako dlžník pri uzatváraní a plnení zmluvy koná v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Inými slovami o spotrebiteľský vzťah nejde, ak bol úver poskytnutý veriteľom fyzickej osobe ako dlžníkovi na účely jeho podnikateľskej činnosti. Uvedená skutočnosť však v rozhodovanej veci z obsahu súdneho spisu v čase rozhodovania dovolacieho súdu nevyplýva. Aj z tohto dôvodu považuje dovolací súd záver odvolacieho súdu, že žalovaný úverovú zmluvu nepodpisal ako spotrebiteľ, za arbitrárny a ničím neodôvodnený.

31. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti žalovaný v dovolaní dôvodne namieta, že nesprávnym procesným postupom odvolací súd znemožnil žalovanému ako strane sporu, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Preto je dovolanie žalovaného nielen procesne prípustné, ale aj dôvodné.

32. Nakoľko v konaní pred odvolacím súdom došlo k vadám zmätočnosti uvedeným v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p., dovolací súd žalovaným napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

33. V ďalšom konaní je odvolací súd v súlade s ustanovením § 455 C. s. p. viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení.

34. O trovách pôvodného konania a o dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v konečnom

rozhodnutí (§ 453 ods. 3 C. s. p.)

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.